

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Π Ε Ρ Γ'

Σ Φ Α Ι Ρ Ω Ν

Χ Ρ Η' Σ Ε Ω Σ, Κ Α Γ'

Π Ρ Ο Κ Λ Ο Υ

Π Ε Ρ Γ' Σ Φ Α Γ' Ρ Α Σ.

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟΝ

Περὶ τῆς τῶν

ΣΦΑΙΡΩΝ ΧΡΗΣΕΩΣ,

ΣΥΝΤΕΘΕΝ

Παρά τῶ ἐλλογιματάτῃ, καὶ ἐπισημονικωτάτῃ

Κυρίου Κυρίου

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

ΓΟΡΔΑΛΤΟΥ ΧΙΟΥ,

Ἔτι δὲ καὶ

ΠΡΟΚΛΟΥ

ΠΕΡΙ

ΣΦΑΙΡΑΣ,

Ἀναλώμασι τοῦ πασαγίου, καὶ ζωοδόχου Τάφου τυπωθεὶ
ἵνα δωρεὰν παρέχεται, καὶ μετ' ὅσης οἴοντε ἢ τῆς
ἀκερβείας καὶ ἐπιμελείας διορθωθεὶ.

ΕΝΕΤΙΗΣΙ.

αψλ.

Παρά Νικολάω Γλυκεῖ τῷ ἐξ Ἰωαννίνων.
Con Licenza de' Superiori, e Privilegio.

Ε.γ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Π Ι Ν Α Ξ .

Περί τῆς τοῦ Οὐρανοῦ Διαφόρου ὀράσεως.	φυλ.	3
Περί τῆς Διαφόρου τῶν Σφαιρῶν θέσεως.		5
Περί τῆς παραλλήλου τῆς Σφαίρας θέσεως.		5
Ὅπως ἡ Σφαῖρα λοξῶς τίθεται.		6
Ὅπως ἡ τοῦ Ἡλίου δέσκεται ἐποχή.		7
Ὅπως τὸ ὕψωμα τοῦ Πόλου, ἢτοι τὸ πλάτος ἐκάστου τόπου δέσκεται.		8
Περί τῆς τοῦ ὕψους τοῦ Ἡλίου, καὶ Ἀστέρος κατὰ τὴν τυχοῦσαν ὥραν θέσεως.		10
Τὴν Σφαῖραν κατὰ μίμησιν τοῦ παντὸς εἶσαι.		12
Ὅπως δέσκεται ἡ Μεσημβριή.		13
Ὅπως ἡ τοῦ Ζωδιακοῦ κλίσις δέσκεται.		15
Ὅπως ἡ τοῦ Ἡλίου ἐποχή διὰ τῶν ἀκτίνων αὐτοῦ δέσκεται.		16
Τίτι ζόπω διὰ τῆς τεχνητῆς Σφαίρας δυνατὸν τοὺς κατ' Οὐρανοῦν Ἀστέρας γινῶμε.		17
Περί τῆς ὀρθῆς Ἡλίου, καὶ Ἀστέρων ἀναβάσεως.		18
Περί τῆς λοξῆς τοῦ Ἡλίου, καὶ τῶν Ἀστέρων ἀναβάσεώς τε, καὶ καταβάσεως.		19
Περί τῶν Διαφόρων ἀνατολῶν καὶ δύσεων τῶν ἀστέρων παραβαλλομένων τῶν Ἡλίου, καὶ τῆς θέσεως αὐτῶν.		20
Τὸ μῆκος, καὶ πλάτος, καὶ κλίσιν τῶν Ἀστέρων εἶρειν.		24
Τὸν τόπον καθ' ὃν ἐπὶ τοῦ Ὀρίζοντος κατὰ τὴν τυχοῦσαν ἡμέραν ἀνατέλλει ὁ Ἡλιος, ἢ ὁ τυχὼν Ἀστὴρ, δείξει.		25
Ὅπως τὸ καθ' ἐκάστου μέγιστον τοῦ Ἡλίου ὕψωμα δέσκεται ἐφ' οἰασουῶ οἰκήσεως.		26
Τὴν ὥραν καθ' ἣν ὁ Ἡλιος ἐφ' ἐκάστου τοῦ πόλου ὕψωματος ἀνατέλλει, καὶ δύει εἶρειν.		26

Τὴν

Τὴν ὥραν τῆς ἀνατολῆς, καὶ δύσεως ἐκάστου Ἀσέρος κατὰ τὴν τυχεύσαν ἡμέραν, καὶ τὸν χρόνον καθ' ὃν ὑπὲρ τὸν Ὀρίζον- τα θεωρεῖται εἶρεῖν.	29
Τὸν μεταξὺ τῆς ἀνατολῆς δύο Ἀσέρων, ἢ γουὶ τῆς Ἐκλειπ- τικῆς μοιρῶν χρόνον εἶρεῖν.	30
Τί τὸ Ἀζιμούθ Ἡλίου, καὶ τῶν ἄλλων Ἀσέρων, καὶ ὅπως εἶρεσκέται.	30
Περὶ τῶν ἀναφορικῶν κύκλων, τῶν καὶ Ἀλμουκανταράτ λεγο- μένων, καὶ ὅπως εἶρεσκοῦται.	33
Δοθέντος τοῦ ὕψους τοῦ Ἡλίου, τὸ Ἀζιμούθ αὐτοῦ, καὶ τὴν ὥραν τῆς ἡμέρας κατὰ τὸν τυχόντα χρόνον εἶρεῖν.	34
Τοῦ Ἀζιμούθ τοῦ Ἡλίου δοθέντος, τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ τὴν τῆς ἡμέρας ὥραν εἶρεῖν.	35
Κατὰ τὸν δοθέντα χρόνον, διὰ μόνου τοῦ Ἡλίου, τὸ ὕψος, καὶ Ἀζιμούθ αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐνεσῶσαν ὥραν εἶρεῖν.	36
Τοῦ ὕψους τῶν Ἀσέρων ἐνός δοθέντος, τὸ Ἀζιμούθ ἐκεί- νου, καὶ τὴν τῆς νυκτὸς ὥραν εἶρεῖν.	36
Δοθέντος τοῦ Ἀζιμούθ τοῦ Ἀσέρος, τὸ ὕψος αὐτοῦ, καὶ τὴν νυκτερινὴν ἀνιχνεύσαι ὥραν.	37
Δύο δοθέντων Ἀσέρων ἐπὶ τῷ αὐτῷ Ἀζιμούθ τὴν νυκτερινὴν ὥραν εἶρεῖν.	38
Δοθέντων τῆς ἀνατολῆς, ἢ δύσεως, ἢ μεσημερίας τῶν ἀσέ- ρων τινός, τὴν ὥραν τῆς νυκτὸς θεωρεῖται.	38
Τῆς ὥρας δοθείσης τὸ Ἀζιμούθ, καὶ Ἀλμουκανταράτ Ἡλίου καὶ τῶν Ἀσέρων εἶρεῖν.	40
Τὰς Ἰταλικὰς ὥρας ἐπὶ τῆς Σφαιρας διὰ τοῦ Ἡλίου εἶρεῖν.	41
Νυκτὸς διὰ τῶν Ἀσέρων τὰς αὐτὰς ἰταλικὰς ὥρας εἶρεῖν.	42
Ὅπως αἱ βαβυλωνικαὶ ὥραι πρὸς εἰρημένους ἔσπευ εἶρεσκοῦται.	43
Τὰς ἀρίστας, καὶ καιρικὰς, ἢτοι τῶν Πλακῶν καλουμένας ὥρας εἶρεῖν.	43
Ὅπως ὁ χρόνος τοῦ λυκαυγοῦς φωτὸς εἶρεσκέται.	46

Ὅπως

Ὅπως αἱ τῶν Πλανητῶν ἑποχαί, ἐπὶ τοῦ τῆς Σφαίρας σημε- ουῦται Ζωδιακοῦ.	42
Ὅπως τοῖς ἰβ' οἴκοις τὰ οἰκοδεσπόζοντα τῶν Ζωδίων ἐντί- θεται.	50
Ὅπως διὰ τῶν Σφαιρῶν τὰ ἡλιακὰ Ὠρολόγια καταγράφεται· Καταγραφή τοῦ ἐπιπέδου τοῦ Ὀρίζοντος καταγραφομένου Ὠ- ρολογίου.	55
Ὅπως τὸ ἐπὶ τοῦ Τεταρτημορίου κινήτων Ὠρολόγιον διὰ τῆς Σφαίρας γράφεται.	58

Περὶ χρήσεως τῆς γήινης Σφαίρας.

Ὅπως τὸ μῆκος καὶ πλάτος τοῦ δοθέντος τόπου εὐρίσκεται.	62
Τὴν Σφαῖραν κατὰ μίμησιν τοῦ παντὸς εἴησαι.	63
Τὴν μεταξὺ τοῦ μήκους, καὶ πλάτους διαφορὰν δύο τόπων εὐρεῖν.	63
Τὴν μεταξὺ δύο τόπων ἀφάσιν εὐρεῖν.	64
Ὅποια ποτ' ἐστὶν ὥρα κατὰ τὸν δοθέντα χρόνον κατὰ πάντα τοῦ παντὸς τόπον μαθεῖν.	64
Κατὰ πάντα τὸν δοθέντα χρόνον, τὰς τόπους εὐρεῖν ἐν οἷς ἡ δοθεῖσα ὥρα ἐστὶν.	65
Δεῖξαι ἐπὶ τῆς Σφαίρας, ἂν γράφει παράλληλον ὁ Ἥλιος, ἢ τοι τίνες κατὰ κάθετον τόπους διέρχεται κατὰ τὴν δοθεῖ- σαν ἡμέραν.	65
Καὶ κατὰ πᾶσαν ὥραν τὸν ὃν κατὰ κάθετον φωτίζει τόπον ὁ Ἥλιος εὐρεῖν.	66
Κατὰ πάντα χρόνον τὸ ὑπὸ τοῦ Ἥλιου φωτιζόμενον τῆς Γῆς μέρος εὐρεῖν.	66
Δεῖξαι ἐπὶ τῆς Σφαίρας τοὺς τόπους καθ' οὓς κατὰ τὸν δοθέν- τα χρόνον ἀνατέλλει, ἢ δύει ὁ Ἥλιος.	66
Τοὺς Πελοίους, Ἀντοίκους, καὶ Ἀντίποδας τοῦ δοθέντος τόπου	

τόπου ἐπὶ τῆς Σφαίρας ὄρειν.	67
Τὸ ποσὸν τῆς ἡμέρας ὄρειν, ἐφ' ᾧν αὐτὴ πλὴν φυσικῶν ὑπερβαίνουσα, μίζω τῆς κδ', ὥρῶν γίνεται.	69
Τὰς οἰκλήσεις ὄρειν, καθ' ἃς ποσῶν ἡμερῶν ἰσημεριῶν γίνεται ἡ ἡμέρα, ὅσων αὖ ὑποθεῖη τις ἄξει τῆς ἑξαμηνιαίας.	69
Πόσον κατὰ μεσημβρίας τοῦ κατὰ κορυφῶν σημεῖα ἀπέχει ὁ ἥλιος καθ' ἑκάστω ὄρειν.	70
Διαφόρους τόπους ὄρειν καθ' ἃς ὁ ἥλιος κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ὁράται, τὸ αὐτὸ ὕψωμα ὑπερανεσηκῶς τῆ Ὀρίζοντος.	70
Δείξαι αἰδητῶς πῆ ἀνατέλλει, καὶ δύει ὁ ἥλιος τίνωντε κατὰ κορυφῶν ἴσι, καὶ ἀλλ' ἄλλα κατὰ τὴν τυχεῖσαν ὥραν.	71

Πρόκλου Σφαῖρα.

Περὶ Ἀξῶνος καὶ Πόλου.	73
Περὶ Σφαίρας κύκλων.	73
Διατὶ μόνον Παράλληλοι πρῶτε ἐν τῇ Σφαίρα.	74
Περὶ ἐπιφανείας καὶ κρύψεως τῆς πρῶτε Παραλλήλων κύκλων.	75
Περὶ μεγέθους τῆς αὐτῆς.	77
Περὶ τάξεως τῆς αὐτῶν.	78
Περὶ δυνάμεως τῆς αὐτῆς.	78
Περὶ ὁμοειδέως τῆς αὐτῆς.	79
Περὶ κολούρων κύκλων.	80
Περὶ Ζωδιακῶν κύκλου.	80
Περὶ Ὀρίζοντος.	80
Περὶ τῆς Μεσημβριῶν κύκλων.	81
Περὶ Γαλακτικοῦ κύκλου.	82
Περὶ τῆς πρῶτε Ζωνῶν.	82
Περὶ τῆς κατεσημασμένων Ζωδίων.	83

Τέλος τοῦ Πίνακος.

ΚΩΝ-

Ε.Υ.Δ. τῆς Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006